

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pe septembra : joia si Dumineca. — Prenumeratia se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiul prenumeratii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pentru celealteparti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 58. ANULU XVIII.

Sabiu, in 23 Iuliu (4 Augustu 1870).

tu provinciale din Monarchia pe uno sau 8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri straine pe anu 12 pe 1/2, anu. 6 fl. v. a.

Inseratii se platesc pentru intia ora cu 7. cr. sirul, pentru a doua ora cu 5 1/2, cr. si pentru a treia repetare cu 8 1/2, cr. v. a.

Nr. 5. c. p.

Publicatiune.

Se aduce la cunoscinta publica, ca consisto-riul plenariu alu diecesei dreptmaritore resaritene romane a Caransebesului in siedint'a sea de astazi a alesu pre secretariulu episcopescu de pana acum Ioan Bartolomeiu de secretariu consistorialu, pre advacatulu din Lugosiu si ases. cons. Constantiu Radulescu de fiscu actualu consistorialu iera pre advacatulu din Jebelu si ases. cons. Vicentiu Popu de fiscu consistorialu onorariu. De defensou matrimonialu s'a denumitutu fiscu con-sistorialu actualu Constantinu Radulescu.

Caransebesiu 9 Iuliu 1870.

Consistorialu diecesanu plenario.

Nr. 91. scol.

Publicatiune.

Pentru esaminarea acelora individi, carii voru aspira la ocuparea vre-unui postu invetiatorescu in scolele nostre capitale si poporale confesionale din dieces'a Caransebesului s'a alesu comissionea pro-vediuta prin § 122 punctu 7 si 8 din stat. org. bis. sub presidiulu prea santei sele dlui Episcopu diecesanu in persoanele asesorilor senatalui scolasticu : Nicoleu Andreeviciu, Michailu Valcenu, Vasiliu Nicolescu si Vicentiu Gorgutu. Totu deodata s'a decisu, ca esamenele de cualificatiune, depuse de invetiatori inainte de publicarea si intrarea in viatia a statutului org. bis., suntu de a se privi de valide ; iera acei invetiatori dela scolele nostre confessionale, carii inca nu au depusu esamenulu rigurosu de cualificatiune, suntu indatorati a depune mentionatulu esamenu de cualificatiune, deca densii voru dorii a concurge si ocupá alta statiune invetiatorasca la scolele nostre confessionale.

Celelalte dispusetiuni, cuprinse in circulariu consistorialu scolaru din 11 Septembre 1869 nr. 181 scol. si privitor la esaminarea aspirantilor la posturi invetatoresci, ramano in deplina putere.

Ceea ce se aduce la cunoscinta clerului, invetiatorilor si poporului diecesanu spre sciint'a si orientare.

Caransebesiu din siedint'a consisto-riului scolasticu tienutu in 9 Iuliu 1870.

Consistorialu diecesanu.

Din viat'a bisericésca.

Deia punerea in lucrare a statutului organicu in cōce se ivescu prin diuarie, se ivescu si in viat'a de tōte dilele impregiurari, care merita a le considera. In representantile mai mari a le bisericei, dara in unu modu mai expresu in congresulu nostru nationalu bisericescu s'a statoritu dōue principie, ce voru contribui forte multu la inaintarea poporului nostru din provinci'a nostra metropolitana deca voru si puse conscientiosu in lucrare. Aceste principie suntu : „Protopreviterulu trebuie sa locuiasca in acel locu alu protopresiteratului, care este mai indemana comunelor bisericesci din protopresiteratu“ (Stat. org. c. 2 § 29.) si reducere a parochielor.

Pentru acum sa cautāmu pucinu la principiulu amintitul mai intāu ; adeca, carele reprezinta ide'a de a ave protopresiterulu, locuinta in mijlocul tractului protopresiterale. Conceptulu acestei idei este indigitatu de ratione si este forte justu. Pro-topresiterulu e pentru poporulu din tractulu seu, nu numai unu barbatu alu chivernisirei seu guver-nărei bisericesci si scolastice, ci in multe privintie elu e sfatulorulu poporului in afaceri mai grele, mai incurocate. Elu e inse si acel dregatoriu ca-

rele din propria sea initiativa are datoria sa alege unde se intembla vre unu neajunsu amenintiatoriu pentru biserica si scola. Si unele si altele din cele atinse atunci suntu satisfacute cāndu ajutoriulu de lipsa este mai la indemana si nu cāndu, seu poporu are sa alege drumu de dile intregi seu vice versa, pana sa se pote ajunge scopulu pentru care are cine-va o dregatoriu si pentru care e pusu cine-va dregatoriu.

Va se dica, justiti'a normata in §-lu citatu alu statutului organicu sta ca o stānca neclatita si nu poate fi combatuta de nimenea.

Presentoulu inse, carele este in mediul a unui trecutu bogatu de abnormitati provenite din o viatia abnorma politica de secoli, care viatia politica pana de curendu pare ca specula numai la disordine, a lasatu chiaru si in privint'a materiei atinse in acestu articulu o mostenire abundanta de abnor-mitati. Suntu mai multi protopresviteri cari constrinsi de lipsa de locuinte si alte emolumente ne-cessarie stau afara de cerculu tractului protopres-viterale respectivu.

Acum deca principiulu e pronuntiatu, ba deca a capetato forma de lege, nu e nimic'a mai justu de catu sa se urmeze conformu legei.

Audim pretensiunea acēst'a facendu-se in ar-chidicessa, audim ca se starniesce pre lāngă densa rigurosu in epar-hiele Metropoliu nostre. Dara cu durere trebuie sa marturisim, ca audim totu odata si aceea, ca suntu protopresviteri, cari nu potu asculta nici astazi de vocea §-lu 29 din statutul organicu.

Statutul organicu cāndu pretinde ca protopresviterulu sa locuiasca in sinulu tractului, spune mai departe si indatoririle ce le are protopresviterulu. Elu este adeca antis-tele mai multoru comune bisericesci intru-nite, in trebile bisericesci scolari si fundationali. Inse credemu ca se intielege de sine, ca celu putienu elu va trebuui, ca bateru unu acoperisul sa aiba unde sa-si plece capulu si sub care sa pote indeplini indetoririle sele. Mai departe e omu si protopresviterulu, pote are si famili'a sea. Elu si acest'a trebuie sa traiasca. Trebuie dara ca fatia cu aceste indatoriri a protopresviterului are si protopresviteratulu indatorirea, si adeca aceea, ca pen-tru protopresviterulu seu sa se ingrigasca de casa, parochia si portiune canonica, cum este in eparchi'a Caransebesului, in molte parti ale eparchiei Aradului, abstragendu locuinta, carea si pre acolo pre catu scimu lipsesce. Dela implinirea datorintiei acestei din partea protopresviteratului sa conditio-neaza si implinirea datorintei protopresviterului de a siede in mijlocul districtului seu.

De aceea intrebāmu ca sa ingrigescu tracturile respective de tōte cele de lipsa pentru o locuinta corespondienta, pentru unu venitul cores-pundientiu, incātu sa pote accepta cu dreptu cu-ventu, ca antistele comunelor bisericesci a unui tractu, protopresviterulu loru, sa fia in sinulu tractului, dupa cum lu pretinde si oficiulu ?

Déca se aru ingrigi, atunci de siguru ca nu s'aru asta nici unu protopresviteru, carele sa nu ascute de vocea poporului tractuale.

Tracturile respective dara cu o di mai curendu aru si bine sa se ingrigiasca de tōte cele atinse mai susu si dupa ce voru si acestea implinite amu vedé cine aru si omulu acel'a fāra de cunoscintia, carele nu aru urmā vocei legei si vocei espres de lipsele unui poporu din unu tractu protopresviterale.

Eri erā sa se constituie diet'a Ungariei de nou pentru ca sa aléga delegatiunea. — Dōue patente imp. se publicara in 1. Aug. in W. Z. un'a pentru disolvirea dietei Boemiei si scrierea de alegeri

noue, alt'a pentru convocarea dietelor cisalitane pre 20 si a Boemiei pre 27 Augustu, si cea a Triestului pre 2 Septembvre.

Senatul imperialu se va convoca pre 5 Sep-tembvre.

Despre resbelu.

Din isvorul francesu se spune ca in 2 Augustu n. la 11 ore inainte de amēdi trupele francese au lăutu ofensiv'a, au trecutu fructariele pre pamentu nemtiescu si pre lāngă tota tar'a puseni inimice, fura de ajunsu vre-o cāte-va bataliuni pentru de a luā inaltimile, ce dominēza Saarbrücke n. Artilleria francesa a slungat uite pre inimicu din cetate. Actiunea s'a terminatu intr'o ora. Atacul trupelor francese a fostu asiā de veementu, incātu a avutu numai perderi usiōre. Imperatul si principale imperiale a asistat la operatiune, dura la 4 ore dupa amēdi s'au intorsu la Metz. —

Scirile prussiene dela Renu, in care puscile cu acu totude-un'a intrecu pre chassepoti si in care o māna de prussieni respingu cāte-ve regimenter francese spre a cāroru operare mai stau in apro-piere inca acum dōne divisiuni acum 100,000, — aceste sciri au scopulu laudabilu, de a insufla curagiul cetatenilor prussieni si cu deosebire acelor'a, cari inca nu s'au urnitu cātra cāmpulu de lupta. Insa ei mai ca facu, dupa cum se dice, din dōue noue. Nimenea nu ne va potea convinge ca francesii de odata au devenit de nemic'a si ca chasse-potulu locmai ca o cōda de matura nu se poate in-trebuita. — E in interesulu oficiozeloru, prussieni, a se moderă. In Berlinu se pare, amesuratul caracterului popularu de acolo, ca fansaronad'a si ingāmfarea nu cunoscu margini, pre cāndu dupa cum s'au scrisu mai de unedt din Breslau, silesienii, oficiieri cātu si cei mai de josu, arēta o seriositate moderata, carea cu multu mai multu de cātu vorba multa incrancanata a presei nationale-liberali din Berlinu, e o promissiune de victoria. Nimicu in nume de reu! — cāci e vorba de caus'a Germaniei, carea prea usioru s'aru discreditat prin acelea don-ranudotade.

Cumpetu, aru si cu atāt'a mai multu la locu, cu cātu locmai ieri mārturisise, publice fāra voia, bu-roulu telegraficu Wolfianu, ca pregatirile prusiene de resbelu stau de parte inderetu de cele francese. Re-gimentulu de infanteria, cāruia i s'a intemplatu ne-norocirea la Wallhausen prin lūnecarea masinei, e alu 26; asiā dara celu dintāu din Magdeburg, care se tiene de a 13 brigada. Va se dica, Prussi'a nu si-a potutu trage la Renu nici regimenter din Mag-deburg, cu atāt'a mai putienu cele din Pommern, Posen, Prussi'a si Silesia; pre cāndu Franci'a de multu si are trupele sele din Afric'a in Strassburg.

Diet'a Ungariei.

In siedint'a din 23 Iuliu a casei represen-tantilor se cetește si autentica mai intāu proto-colulu siedintiei precedinte.

Deputatul B o b o r y rōga cas'a a pune la ordinea dilei proiectulu lui de conclusu presintatu inca in 16 Novembre a. t. relativu la incompati-bilitatea deputatilor.

Cas'a decide a desbate propunerea lui B o -b o r y intr'un'a din cele mai aprope siedintie.

Ministrul de comerciu S z l á v y respunde la interpellatiunea lui Ciotta si consorti in privint'a ade-postirei navigatiunei in resbelulu de fatu, ca ambasadorii monarhiei austro-ungurescii din Berolinu si Parisu suntu dejā avisati a face pasii necesari in intielesulu interpellantilor.

Cas'a ia responsulu la interpellatiune spre sci-ntia si trece apoi la ordinea dilei, la care sta con-

tinutarea desbaterei speciale despre proiectul de lege municipale.

§§. urmatori se primescu parte fără parte cu mici modificări și încă la 1 ora se încheie atâtă desbaterea despre legea municipale cătă și siedintă insu-si.

In siedintă din 26 Iuliu a casei deputatilor interpelăza după finirea formaliei A. Ciski pre-ministrului de interne, că din ce cauza nu a respuns la interpelarea lui, privitoria la contele Fr. Haller și că are de cugetu a responde să cându?

Interpelarea se va comunica ministrului respectiv.

La ordinea dilei stau proiectele de lege despre creditele supletorii cerute de ministrul de interne și instrucție.

Creditul supletorii pentru ministrul de interne în suma de 162,000 fl. se votăză.

Creditul supletorii cerut de ministrul de instrucție da înse ansa la o desbatere mai lungă. Ministrul aducea că la începutul aprobării unei sume de 1.013,114 fl. Comitetul financiar recomanda înse votarea numai a 637,057 fl.

K. Tisza pretinde că suma acăstă să se transpună în preliminariile pentru a. 1871 de ore ce în același timp nu se mai poate ajunge un rezultat practic.

Dupa ce vorbescu în afacerea acăstă ministrul de instrucție Eötvös, Schwarz și alții se însarcină comitetului financiar a referi de nou despre trăbă acăstă.

Se cetește raportul comisiei economice și se acceptă; după acestea se cetește a treia ora legea municipală.

20 deputati din stengă extrema ceru de nou votarea nominală, ceea ce se și primește. 150 votă pentru, 101 contra legei și astă se primește și în a treia cetire.

Incheierea la 1 ora.

Siedintă de astăzi a casei magnatilor se deschide la 1 ora de vice presedintele conte I. Czirák.

Dupa finirea formaliei presintă notariul casei reprezentantilor spre promulgare legile, sanctificate de regale, despre cladirea drumului de feră Esseggy-Siszek, Battaszek-Dombóvar, St. Petru-Piume, mai departe legile despre regularea canalului Francisc, și despre cladirea edificiului postale în Pest'a.

Dupa cetirea legilor acestora, anunță președintele petiunea deputatului I. Dietrich, care se roagă de incuițiare, a potea intenta procesul de presă contră membrul casei magnatilor, comite supremu, N. Perczel.

Petiunea se va transpune în siedintă viitoră unei comisiuni de 7 spătăprobare.

Notariul casei reprezentantilor presintă legea municipală primită în a treia cetire, care se transpune comisiunei judiciale spătăprobare.

Siedintă se încheie la 2 ore.

In siedintă din 27 a casei deputatilor se cetește și autentică protocolul siedintei trecute.

Casă trece după acăstă la ordinea dilei. Se cetește raportul comisiei petiunarie.

Petiunile înscrise se transpund respectivele ministerii.

Președintele ministrilor conte I. Andrássy face cunoscut, că mâna se va tineea pre lângă siedintă publică și în secretă.

Casă decide să tineea mai întâi siedintă secretă și apoi cea publică.

Raportul comisiei petiunarie despre petiunile înscrise se cetește mai departe și se primește mai fără observări.

Urmăză cetirea raportului comisiei bibliotecare.

In raportul comisiei se propune cumpărarea successiva de cărți și se cere spătăacelu scopu o sumă lunaria de 500 fl.

La 1/2 ore se încheie siedintă.

In 28 Iuliu s'a tinențu, conformu decisului de ieri o siedintă secretă. Într'aceea a declarat președintele ministrilor conte I. Andrássy, că regimul nu se poate lipsi în astfel de impregnări de asistință legislative și că în legătură cu acăstă sesiunea de facia se va încheia pro forma, nemidocita înse se va deschide cea nouă. Obiectul capitală alu acestei sesiuni va fi unu proiect de lege relativ la unu creditu supletorii pentru completarea armarei honvedilor.

In siedintă publică de astăzi respunde, după finirea formaliei, președintele ministrilor la o interpelare a lui K. Tisza cătă și a lui Madarász îndreptată de unu către densulu în privința condaitei Austro-Ungariei facia cu resbelul ce a ruptu între Francia și Prussia. Președintele dice între altele:

In 20 Iuliu, dinu'a în care s'a notificat resbelul oficiu, a îndreptat ministerul comun de externe o nota către toti reprezentanții monarhiei în Europa întrăga, prin carea s'a pronunciata neutralitatea Austro-Ungariei evidentu. Prin acăstă nota nu s'a declarat înse, că neutralitatea suspinde pre regimul de datorință, de a luă acele mesuri care suntu necesarie pentru securitatea monarhiei.

Președintele min. presintă două proiecte de lege spătăgrabnica desbatere;

Proiectele acestea suntu: Proiectu de lege spătăunu creditu supletorii de 5 milioane, votandu

ministeriului pentru aperarea terei și proiectu de lege spătăconvocarea recrutilor înrolati pentru anul 1870.

Ambe acestea proiecte se voru lipări și transpune secțiunilor și comitetului centralu spătădesbatere.

Incheierea siedintei la 1/2 1 ora.

Alianție.

Prussia și America.

Se cetește în „American Register”:

Aflămu că se produce o miscare intre junii cetățieni americanii ce se află astăzi la Parisu că să se înroleze unu corp cu numele de legiuene americana din Parisu. În casu cându cea mai mare parte a armatei franceze aru și chiamata pre theatrul resboiu, acestu corp aru fi găsată sa se pună la dispoziție militara francesă. Aplaudăm din tota inimă la acăstă miscare, și eu totu că moralmente suntem siguri că forțele francese suntu la înaltimea misiunii lor, aprobațu cu taria simțimentul de gratitudine ce a inspirat pre junii Americii acăstă idee.

De alta parte depesie private ne informă că nontatea conflitului franco-prussian a facutu să îsbută în congrèsul ce se tiene acum la Washington marturirile cele mai pucini ecuivoce de simpatie pentru Francia.

Alta noutate pre care ne-o comunica agentia Havas, și care probă cătă de pucini amici ară guvernul prussian dincolo de Atlantică:

La 12 ale curentei, d. de Bismarck a pusu să se intrébe generalu Grant deco aru consimti să lase a remorca sub pavilionul americanu corabiele de comerț ale Confederationi de Nord. Președintele respune mai întâi afirmativu, însă sub rezervă să comunice acăstă congrèsului. Deci, senatul și adunarea reprezentantilor au refusat formale să acorde acăstă favore.

Bunii republicani ai Statelor-Unite ce se numesci puri, se spăra de multu, vediindu cotropirea pan-germanismului și se temu de ideile sale; ceea ce se petrece este probă despre dispoziții celu pucinu forte indiferente, că sa nu dicem mai multu.

Prussia și Statele anexasate.

Amu semnalat reorganisarea legiuene hanovrene; în Hanovra chiar agitația este considerabilă și trupele prusiane stau necontenită descepte. Scrisori particulare sosite de căte-va dile semnătăzu o miscare profunda în spirite; se crede că Prussia va ceda; se ascăpta a se vedea flota francesă punându piciorul aprópe de marginile Hanovrei, revansă pentru 1866 este dorita de toti.

La Frankfurt agitația nu este mai mică; populația acestui oras în resimte inca forte viu injurie ce au suferit in urmă resboiu. Ea se astăpta din nou utragie. Banchieri și au luat

FOLIÓRA.

Invenția Dreyse și Chassepot.

In anticitate decidea resboiu tarii bratelor, mai tardiu perfidiu și după acestea arhitectura, astăzi, afară de talentul ducelui, care a fostu indispensabil în toti tempii, lu decide industria.

In resbelul amenintătoriu dintre Francia și Prussia se voru încerca două sisteme de arme: Dreyse și Chassepot. Sa comparăm darea acestei două sisteme după regulă artei militare:

Rapiditatea. Pusca Chassepot, care de altminterea nu e altceva, cătu imbunătățirea acelei a lui Dreyse, din cauza construcției mai simple, da pre minutu 10—12 focuri, pre cându cu a lui Dreyse nu se potu dă în acestu interval de tempu de cătu numai 6—7 focuri. Si inca și acestea numai unu soldat bine esersatu, ieră mai multe nici elu; în armă, și cându pericolul eminentu face iluzoria liniscea și punctualitatea necesaria la umplatura, nu se potu numeră mai multe focuri pre minutu, de cătu 8 la sistema Chassepot și 5 la cea a lui Dreyse. De altminterea sistemul francesă are și acelu inconvenientul fata cu cea germană, din cauza cărăciilor prea complicate, ca trebesce curatitul tubulu de particulele de hârtie remasă în interioru la fia-cari 12 focuri; acesta este cătu mai mare defectu al puscei Chassepot.

Directiunea. De ore ce glonțul din Chassepot la început merge 1328 de urme pre secunda, pre cându acelu din sistemul prussiana numai 908

urme, de unde urmăea că direcția celei precedente este mai netedă și nemeritea din departare mai verisimila. Avantajul imensu alu soldatului francesu este, că e mai sigur la distanție de cătu celu prussianu.

Siguranța. In acăstă privință are avantajul celu prussiana asupră acelu francesu de ore ce sistemul francesă produce o comotiu mai mare de cătu cea prussiana, din cauza că ia în considerare mai multă ierba. Afara de acestea, a lui Dreyse este mai sigur la distanție mici și numai la distanție mari o între cea francesă.

Calibru. In cătu privesce acăstă pusca prussiana este forte îndarat, de ore ce calibrul ei este de 7 linii, pre cându alu celei francesă este numai de 5. De unde urmăea că cătu cele prussiene, și soldatul francesu poate purta mai multe cartușe cu aceia-si tarie, de cătu celu prussiana, și este mai pucinu espusu la aceea ca i sa voru găta, ceea ce este unu avantajul forte mare. Deceea de exemplu vomu stabilii de regulă, că unu soldat poate purta umplaturi până la greutate de 5 puncti, atunci cădu la soldatul francesu 93 de cartușe, pre cându la celu prussiana numai 70. Mai incolă puscă prussiana este mai lungă și mai grea de cătu cea francesă: adare lungime de 73 de polci și 9 1/2 puncti greutate pre cându cea francesă e impreuna cu baioneta numai de 70 polci și grea de 8 puncti.

Pre lângă totu acestea uniti dicu că pre lângă mările avantajele sistemei Chassepot trebuie să

avem in vedere că e arma nouă in mănu soldatului francesu, și ca unii dintre soldatii ce au a se bate nici colorea nu i-au mai vadut, că in fine n'a statu la proba afara de Mentana și că n'a trecutu prin focuri rapede precum nici prin sistemul actuala de bataia, care e basata pre intrebuitarea teritoriului, n'a trecutu într'atâtă in sângele soldatilor francesi, precum, e la cei prussieni, cari suntu soldati bine esersati, și sciu a se intrebaină fără bine de impregnări. In acăstă privință armata prussiana, care a facut o buna experiență și la 1866 are avantajul, deceea cumva nu-l va nimici pre acăstă impregnare, căci atunci avem de a face cu vechile arme ale Austriei...

Tunul Mitralleur.

Dupa triumful gigantico reportatul la 1866 pre cîmpii Boemiei cu inventiunea lui Nicolau Dreyse puterile europene siau datu totu solitudinea spre a-si transformă armele vechi după sistemul cea nouă. Nesuntu lor eră nu numai de a-si improviza arme cu arme eari dău in scurtu tempu focuri mai multe ci și de ale perfectionă.

Astăzi, — deceea stau satia in fatia egali factori sub conducere egale, buna său rea, — triumful suride acelei parti, care pune in activitate mai multe arme — cu unu cuventu, — care poate aruncă glonțe mai multe.

Acăstă a servit de normă marilor puteri la transformarea armelor. Insa pre lângă darea focurilor repede au avut atenție deosebită la descoberirea unor instrumente, care sa corespundă principiului, că într'unu tempu scurtu sa se poată

precautuni; ei sciu ca prussianulu in campania ia banii de unde i gasesce.

Câte pentru ducatele Elbei, fără masele de trupe adunate in acesta parte, aru si si datu strigatulu de independentia.

Ni se scrie asemenea din Sacsonia ea bătrânu rege n'aru avé se dica de cătu un cuventu că sa ridice poporul și armata contr'a Prusiei. Iși aducu aminte la Dresd'a ca in 1815 Prussia voia să stergă cu totulu Saxonia, și ca déca n'a facut'o in 1866 este pentru ca manutenerea independentiei săle a fostu un'a din condițiunile stipulate de către Francia pre cându se puneu preliminarele din Nicholsburg.

Prussia și Austria.

Cine se pote indoii despre simbiemintele Austriei in privint'a Prusiei? Nu s'a uitatu la Vien'a umilitria din Sadov'a, cele 200 de tunuri luate armatei austriace espuse la Berlinu in ochii totor'a la preumblare Unter den Linden. Si déca Austria n'aru avé sa pastrăze ore care menagiamente ca putere germana s'aru si pronunciatiu pâna acum contr'a Prusiei.

Noi credem ca negociațiurile incepute de către guvernul nostru cu Austria suntu pre cale buna. Care alt'a de cătu acesta putere pote esoperă cu noi pentru desrobirea Germaniei apesate de către Prusiei?

Sympathie ardiente pentru Francia se manifesta in Ungaria: „sie ce victoria a Franciei, se dice dela Pest'a, va fi o victoria pentru Austria.“

Prussia și Italia.

Italia nu pote sta la chibzuri. Trebuieze ore sa lasa a se intari preste Alpi acestu imperiu germanu care a apesat'o atât'a secol? Totulu este de prefacutu pentru dens'a déca scaunulu imperiului se stramuta din locul seu.

Nu s'a uitatu la Florentia grossulanele atacuri ale statu-majorului prussianu, scriindu istoria campaniei din 1866 și tratându cu despreștiu pre acei soldati dela Custoz'a pre cari fortun'a a potutu sa-i trădeze, déra cari s'au luptat atât'u de voinicesc.

Neutralitatea Italiei este asigurata. Guvernul a decisu că armata sa stea pre picioru de pace. (S'a schimbă tréb'a. Red. „T. R.“)

Nu se vira de cealalta parte victoriele de la Magenta, Palestro și Solferino.

Este mai pucin de o luna de căndu s'a inaugurat in present'a representantilor Franciei si ai Austriei osemintele de la Solferino contineandu remasietiele a 7000 francesi morti intr'o singura di la Solferino.

Alianța nostra cu Italia datează din acea dt. Este indisolibile.

Prussia și Turcia.

Priimim din Vien'a urmatorea depesie. Ea are o importantia ce nu va scapă nimenui:

Indată după declaratiunea ducelui de Grmont, marele Vizir a datu ordinu telegraficu lui Gemi-Pasi'a sa informeze pre cabinetul Tulerielor, ca va pune la dispozițiunea Franciei armata și marin'a otomana.

Alianța Scandinavia și importanța sa.

In present'a resboiului intre Francia și Prussia, Danemarc'a a conceputu naturalmente speranța a se ridică in fine din desastrelor sele de la 1864; a-si revindecă celu mai pucin articululu 5 al tractatului din Prag'a ce i garantă in principiu retrocedarea unei părți a Schleswigului.

Prin interesele sele actuali, că si prin simpatiile sele de multu tempu, si a căroru victimă a fostu ea de mai multe ori, națiunea daneza este in marele conflictu ce se prepară, aliat'a naturală si designata a Franciei. Nu numai acesta aliantia nu este de netenentu in séma, dar inca ea devine importanta si pretiosa prin positiunea Danimarcui in tota partea de Nord a Germaniei, intre marea Nordului si Baltic'a, prin bravur'a necomperabile a soldatilor sei cari nu s'au incovoiau de cătu sub greutatea numerului; in fine, prin recursele de resbelu intreg ce acesta tiéra, a cărei istoria este asiă de mare, presenta inca după fatal'a sea miciorare.

Iata tabloului, cătu se pote mai precisu, alu armatei si alu flotei sele:

Armata. — Picioru de resboiu 64,000, adeca infanteria, 18,000; cavaleria, 2300; artleria, 4,260; geniu, 640; ambulantii 2,600; rezerva, 36,000.

Marina. — O corabie de linia de 64 tunuri; 4 fregate cu aburi de 900 cai si de 120 tunuri; 3 alte armate cu 41 de tunuri; 2 sloopere ferecate si o baterie flotanta, acesta armata cu 4 tunuri mari; 7 canoniere de fieru fie care cu 2 tunuri; 4 obusiere; in fine 6 bateluri armate cu 38 de tunuri si cu forța totală de 1060 de cai. In flota cu pânza cata sa numim celu pucin 2 corabie de linia armate impreuna cu 48 de tunuri, o fregata de 48, o corveta de 20, unu brigu de 16, apoi unu numar mare de yole, sialupe bombarde si vase de transportu. In totalu 120 vase de totu mările, reprezentându-o forța de 5415 cai si armata cu 758 tunuri de totu calibrul.

Personalulu maritim se descompune astfelui; 120 oficeri si 200 soldati in tempu de resboiu apoi 11,000 mateloti si o rezerva de 30,000.

Precum se vede, concursulu Danimarcui n'aru si atât'u de neinsemnetoriu, precum si-lu inchipuiescu unii, după cifr'a populatiunei sele.

Inse Danemarc'a n'aru si singura că sa faca causa comună cu noi, căci totu viitorulu poporului scandinave se afla intr'unu chipu virtuosamente, intr'o luptă decisiva intre Prussia si Francia.

Sau datu repede focuri cu căte 9 umplaturi la minutu la distanția de 300 urme; si au nimerit 152 de glontie. La distanția de 600 urme, căte 11 umplaturi la minutu, au nimerit 159; la 900 urme in acela-si proporțiuni, 90; si 1200 urme 11.

Defectul acestui instrument este aglomerarea glontielor in acela-si direcție, astfelui ca la distanția de 900 urme, distanța intre glontele ce au nimerit era asiă de mica, in cătu mai multe glontie ce au ajunsu in acela-si locu nu se poate considera decât'u numai că unu; ceea ce a paralizat speranțele ce avea in elu de ore ce in resboiu e totu un'a daca soldatulu este lovito de unu s'au de mai multe glontie. Unu glontiu face serviciu că si o suta, lu omora si unulu, s'au lu face incapabilu de a se mai lupta.

In generalu resboiele din tempii mai noi incepua si mai umanitarie. Lectorii nostri si potu aduce aminte de acea convenția a marilor puteri prin care au renunciatu de a se mai usită cu glontele de materii virulent. Scopulu resbelului in presinte nu este a omori pre luptaci, ci mai multe de a-lu schilod. Si apoi luându in considerare scurtul tempu in care se termina acum resboiele, avantajilu unei parti este atât'u mai mare, cu cătu ace in partea contraria mai multi indivizi incapabili pentru lupta. Nu e indispensabilu a ucide soldatulu; nu e necesarul a unge glostiulu, care probalimente si asiă este letiferu, cu materii virulente. Si apoi in generalu numerulu ranitilor este cu multu mai inconvenient pentru mobilisarea ar-

matei că celu alu cadiutiloru, — căci nu mai soliciata ingrijire.

Puterea armelor consista in cantitatea puncturilor nimerite. O suta de glontie aruncate in acela-si punctu suntu inutile.

Incercările cu mitrailleurul ne arata acestu mare defectu, care nu este inlaturatu nici la distanție mai mări. La distanția de 120 urme de si glontele i suntu mai imprăsciate, insa au o putere asiă de mica incătu abia potu face pre cine-va incapabilu pentru lupta.

Comunicatoriul acestor incercări dice ca la 300 urme numai 10 glontie au nimerit; la 600, 15, la 900 16. Din care cauza prefera pre celu alu lui Mortary, care la 600 urme numera 16 nimerituri; observându ca prin glontele vide ale lui Schrapnell, s'aru putea inca gradă acestu numeru.

Judiciul asupr'a acestoi'a este: ca infanteria nu-lu pote usa, din cauza ca o impedeca in misiuni, iera cei dela artleria produc unu efectu mai simitoriu cu acele numite Schrapnell, si in fine cavaleria remâne mai bucurosu pre lângă tunurile cele vechi.

Acesta e parerea in armata austro-ungara despre nou'a inventia, insa adeverul sa va arata in resbelul acesta, in care Francia se va usita de 144 de tunuri de sistemulu acesta.

Nol ingagiámu pre guvernoului francesu la multa prudentia in relatiunile sale cu Austria.

Pentru ce sa se grabesca? N'ar fi mai bine sa accepte inainte de a se hotari la unu feliu? Succesul pote sa faca inutile o alianta prea deschisa.

Gândescă-sa bine Imperatorului inainte de a hotari ceva definitiv. Credem ca i dâmu unu consiliu patriotic tienendui acestu limbagiu.

Vomu reveni asupr'a acestui subiectu de indata ce prudentia ne va permite sa simu mai precisi. (La Libertate.)

Onorata Redactiune! Sum in positiune placuta de a face onoratului publicu cunoscute, ca in luna acésta, fiind la baile din Tisnadiu, amu sotitua a arangia unu balu in folosulu biserecei noastre de aici, insa n'amu potutu esoperă, că venitul intregu sa fia alu bisericei noastre, ci numai asi mi s'au concesu facerea balului, deca venitul jumetate va fi pentru infrumusetiarea Tisnadiului; ce eră sa faco? mai bine pucinu de cătu nimicu; m'amu apucat de lucru si in 24 a l. c. nou tienendu-se balu au si reusit splendifu, incătu bani intrati au facutu 104 fl. v. a. Subtragendum-se din acésti spesele balului si adeca pentru musica 28 fl. v. a., — pentru sala 10 fl. — si spese pentru infrumusetiare si iluminarea salei 9 fl. 30 xr. v. a. la olalta 47 fl. 30 xr. v. a. au remasu venitul curat 56 fl. 70 xr. din cari, impartasindu-se in două parti, pentru biserica noastră au venit 28 fl. 35 xr. v. a. adeca dăuedieci si optu florini si 35 xr. v. a. Fiindu-ca D. Lajos au datu deadreptul pentru biserica noastră 1 fl. si adaogenduse si acésta la ei 28 fl. 35 xr. v. a., sum'a face 2 fl. 35 xr. v. a. — Balulu firesce au fostu in tonu românescu, si pentru acésta le multiemescu fratilor de dincőce si de dincolo de Carpati, ca au binevoitu cu totii a ajutoră cu denariulu loru reusirea balului si prin aceea ajutoriul susatinsu pentru biserica noastră, carea are inca lipsa multa de ajutoriu spre a o reedifica. — Planul bisericei cu espunerea speselor ei este dejă gatit de inginerulu d. Gaertner, carele fu asi de marinimosu, de 25 fl. v. a. din spesele planului au dargit bisericei noastre, adeca au ertat 25 fl. v. a. din spesele totale pentru care fapta nobila si se aduce multiamita publica.

Sepszi-sent.-Görgiu 26/7 1870. A. O.

Varietăți.

** Esamenele orali publice la gimnasiul de statu din Sabiu s'au tienutu in 23, 25, 26, si 27 Iuliu iéra esamenele de maturitate orali s'au tienutu in 28 si 29 sub presidiulu consiliariului regescu si inspectoro generale de scole pentru Transilvania duii Aleșandru Pál, la care s'au supusu 17 studenti si anume 14 ordinari si 3 privatisti, dintre cari 6 au raportatu calculi eu destingere iéra 11 cu prim'a.

Numerul studintilor, cari frequentă acestu gimnasiu se urca la 306. Intre acesti suntu 152 români, 27 germani si 124 magari. — Abiturientii români suntu urmatorii: Almasianu Venniaminu, Bolog'a P. Valeriu, Calefariu Nicolau, Comisia Demetru (privatist), Danu Ioane (privatist), Mihailu Basiliu, Reu Ioane (privatist) si Vulcanu Mateiu. —

Nr. cons. Epitr. 18. 1870.

Concursu.

Devenindu vacante mai multe stipendii si anume:

- A) Din fundatiune Franciscu Iosefianu
a) unu stipendiu de 200 fl. v. a. menitul pentru unu jurist, care voiesce a-si face studiile sele la vre-o universitate
b) două stipendii a 100. fl. v. a. pentru juristi, care voiesc a-si face studiile la vre-o academia in patria
c) unu stipendiu de 50 fl. v. a. pentru unu gimnasistu.

B) Din fundatiunea mogajana sistemisate s prelimate prin conclusulu sinodului archidiecesanu din a. c.

- a) două stipendii a 200 fl. v. a. menite pentru teneri, care vor dorit a-si face la vr'o uni-

versitate studii seu filosofice, seu juridice, seu technice seu agronomice;

- b) două stipendii a 100 fl. v. a. pentru juristi la vre-o academia in patria si in fine
c) patru stipendii a 50 fl. v. a. menite pentru gimnasisti si studentii din scóele reale in patria.

Doritorii de a concurge la vre-unul din aceste stipendii au de a-si asculta la consistoriulu archidiecesanu gr. orient. in Sabiu suplicele loru pana la terminulu ultimu ficsatu pre 1 Septembre stilul vechiu si voru avea a corespunde urmatorelor conditiuni:

- 1) a documentat prin atestate, ca suntu români de religiunea greco-orientale;
2) ca au o purtare morale deplinu coresponditora si ca facu sporu bunu in studiile loru;
3) ca suntu lipsiti de mijloce.

Cu privire la stipendiele cele de sub B, conform unei clausule fondationale, acei carii voru documentat, ca stau in vre-o relatiune de rudenia cu repausatulu in Domnulu episcopu Vasiliu Mogă — avandu de la mintrea susu amintitele conditiuni voru si preferiti.

Din siedinti'a consistoriale tienute in 18 Iuliu 1870. (41—1)

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu la scol'a elementara popolare, gr. or. din preurbu Brasovului „pe Tocile” se deschide prin acésta concursu.

Salariul impreunat cu acestu postu este 225 fl. v. a. pe langa 15 fl. v. a. bani de quartiru si unu stanginu de lemne.

Doritorii de a ocupă această statuie invetitorescă, sa documenteze pelanga studiile ce au invetat, ca suntu de religi'a gr. or., teologi seu pedagogi absoluti, si ca a avutu pana acum o purtare morală bună si nepătata. —

Petitiunile insocite de documentele necesare au a se adresă cătra P. O. P. Protopopu Iosif Baracu in Brasovu celu multu pana in 20 Aug. a. c.

Brasovu 4 Iuliu 1870.

Comitetul parochial alu bisericei S. Treimi din Preurbu Brasovului „pe Tocile.” (41—1)

Nr. 40 1870.

Edictu.

Georgiu Ioanu Pîter, carele aprope de doi ani, a parasit u necreditia pre legiuia sea socia Mari'a Bocuru Cojocariu, ambi din Cristianu, se citeadia prin acésta, că in terminu de unu anu, dela datulu de fatia — sa se presentéde inaintea subscrisulului scaunu protopopescu, căci la din contra — procesulu divortialu incaminat de socia sea se va pertractă, si decide, si in absentia lui, — in sentulu ss. canone ale bisericei noastre gr. or. — Dela scaunul protopopescu alu Branului.

Zernesti in 20 Iuniu 1870.

Ioanu Metianu.

Protopopu

(40—2)

Nr. 35 1870.

Edictu.

Mari'a lui Moise Sisea din Palosiu comitatulu Albei superioare, carea de trei ani cu necreditia au parasit u pre legiuia seu barbatu Nicolau Torsa totu din Palosiu, se citeaza prin acésta, că in terminu de siese luni dela datulu de fatia fără amanare sa se infatiosiedie la subscrisulu foru matrimonialu, pentru ca la din contra, si in absentia ei se voru otari cele de lege prescrise.

Forulu matrimonialu gr-or. alu protopopiatului Palosius.

Hasfala 1 Iuliu 1870.

Ioanu Gheaja

Adm. prot.

Nr. 440 1970.

Concursu.

Pentru ocuparea a două posturi invetatoresci resp. a postului de directoru la scol'a capitala nor-

mala din opidulu Resinari, se scrie prin acésta din partea subscrisei eforii concursu:

Emolumintele suntu 350 fl. v. a. pentru invetatoriu, 450 fl. v. a. pentru postulu de directoru, relatu de lemne si quartiru.

Doritorii de a ocupă amintitele posturi invetatoresci — instruindu petitionile loru cu documentele prescrise, precum: Estrusulu de botezu, atestatu despre absolvirea celor 4 clase gimnasiale, atestatu despre absolvirea cursului pedagogico-teologicu, atestatu despre calificare — suntu avisati ale trimete subscrisei eforii scolare pana in 20 Augustu st. n.

Resinari 20 Iuliu 1870.

Oficiul comunualu că
Eforia scolară.

34—3 Nr. 77 1870.

Concursu.

La scol'a confessională gr. or. din orăsulu Sabiu au devenit statiunea de Invetatoriu pentru Clasa a II-a vacanta cu lefa de 300 fl. v. a. si cea nou insinuita de fetite cu lefa de 150 fl. v. a. pentru cari se scrie acestu concursu, că doritorii de a imbracișa vre-un'a din anumitele stationi sa-si asterna cererile sale scaunului protopresbiterale in S. Sebesiu pana la 15 Augustu 1870 st. v. pro-vediute cu urmatorele documente.

- a) testimoniu ca au facutu celu pucinu IV clase gymnasiale si cursulu pedagogicu.
b) testimoniu de botezu si moralitate si
c) testimoniu ca s'au esaminat de comisiunea aleasa de consistoriulu scolasticu, si cumca e deprinsu in tipicu si cantările bisericesci.

Sabesiu in 12 Iuliu 1870.

38—3 Comitetul parochialu gr. or.

Nr. 78 1870.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de invetatoriu la clasa 2 a a scólei gr. or. din Tientariu, se scrie prin acésta concursu cu terminu pana la 15. Augustu a. c. st. v.

Salariul impreunat cu acestu postu este 200 fl. v. a. prelanga quartiru de locuinta, gradina si 6, orgii de lemne.

Ceice dorescu a concură pentru acésta statiune invetatorescă au pana la terminulu prelungit a tramite in Brasovu la prea onoratulu d. protop. I alu Brasiovului Iosif Baracu, pre langa petitiile loru:

1. Testimonii scolastice, ca au absolvatu cu sporu bunu si purtare morală frumosă celu pucinu gymnasialu micu si cursulu pedagogicu seu pedagogico-teologicu.
- 2) Atestatu de botezu, ca suntu de religi'a gr. or. gr-orientale.
3. Atestatu de purtare buna politica.

Tientariu 7 Iuliu 1870.

Comitetul parochial alu Tientariu.
Ioanu Eft. Popoviciu.
Parochu.

(39—3)

Incunosclintiare.

Subscrisulu aduce la cunoștința p. t. publicu ca cu pretiurile cele mai moderate cuprindori ce lucru de lacatariu precum: incuiatori, alte lucruri de lipsa la case, masine, oroläge de turnu, scocuri de alama (pleu) s. a. recomandădume increderei p. t. acelui a-si publicu cu tota onoarea. Sabiu pre Valea mare (Schiffbäume) nr. 881.

35—2 Lazaru Rittivoiu

Anunciu.

Subscrisulu priimesce baieti in etate de 14 ani, sa scie celi si scrie, de invetaciei la meseria.

Lazaru Rittivoiu,
lacatariu in Sabiu, Valea-mare
(Schiffbäume) nr. 881.

36—3 Burs'a de Vien'a.

Din 21 Iuliu (2 Aug.) 1870.	
Metalele 5%	52 60
	Act. de creditu 212 75
Imprumut. nat. 5%	60 90
	Argintulu 129 75
Actiile de banca	650
	Galbinulu 6 09